

CJ, 24

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4789 din 03.12 2015
La nr. 469 din 16 noiembrie 2015

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul penal nr.985/2002 și Codul contravențional nr.218/2008).

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 3 file,*
Anexa raportului de expertiză – 3 file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege pentru modificarea unor acte legislative (Codul penal
nr.985/2002, Codul contravențional nr.218/2008)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul modifică Codul contravențional nr.218/2008 și Codul penal nr.985/2002 înăsprind sancțiunile pecuniare care se aplică pentru comiterea contravențiilor și infracțiunilor din domeniul protecției mediului și ecologiei. La modul concret se propune majorarea amenzilor de cinci ori pentru contravențiile în domeniul protecției mediului (art.109-158 și art.181-182 din Cod contravențional nr.218/2008) și pentru infracțiunile ecologice (art.223-235 din Codul penal nr.985/2002).

d. Suficiența argumentării. Considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică pe deplin necesitatea elaborării și promovării proiectului. Nu au fost respectate prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative. Nota informativă nu stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, argumentarea corespunzătoare și impactul social al aplicării prevederilor. Astfel, considerăm că autorul propune stabilirea unor sancțiuni neproporționale cu caracterul prejudiciabil și pericolul social al faptei.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului de lege nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare din partea statului.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

În opinia noastră, proiectul nu este în detrimentul interesului public, reglementările propuse înăspriind cadrul normativ penal și contravențional în ceea ce privește prevenirea și combaterea infracțiunilor și contravențiilor în domeniul protecției mediului.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul examinării, proiectul legii pentru modificarea unor acte legislative era publicat pe site-ul Parlamentului: www.parlament.md, ceea ce atestă faptul că proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile art. 8-12 ale Legii nr.239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Conflict de norme:

Articolul I. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008 (Monitorul Oficial nr.3-6/15 din 16.01.2008), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Pct.1. La articolul 109:

Alin.(1) sintagma „de la 20 la 40 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 100 la 200 de unități convenționale”, iar sintagma ”de la 200 la 400 de unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 1000 la 2000 de unități convenționale”;

alin.(2) sintagma „de la 40 la 50 de unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 200 la 250 de unități convenționale”, iar sintagma ”de la 400 la 500 de unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 2000 la 2500 de unități convenționale”;

alin.(3) sintagma „de la 20 la 50 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 100 la 250 de unități convenționale”, iar sintagma ”de la 100 la 200 de unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 500 la 1000 de unități convenționale”;

Pct.2. La articolul 110:

alin.(1) sintagma „de la 20 la 40 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 100 la 200 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 200 la 400 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 2000 de unități convenționale”;

alin.(2) sintagma „de la 40 la 50 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 200 la 250 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 400 la 500 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 2000 la 2500 de unități convenționale”.

Atenționăm asupra unui conflict de norme care se naște între normele propuse și prevederile art.34 al Codului contravențional nr.218/2008, care reglementează pedeapsa amenzii contravenționale. Astfel, art.34 alin.(2) al Codului contravențional nr.218/2008 stabilește că: „Amenda se aplică persoanelor fizice de la una la 150 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 500 de unități convenționale.”

Prin majorarea cuantumului amenzii contravenționale de 5 ori, autorul încalcă limita impusă de Codul contravențional – de până la 150 unități convenționale pentru persoane fizice și până la 500 unități convenționale pentru persoane cu funcție de răspundere. Sancțiunea contravențională trebuie să se aplice corespunzător și proporțional gradului de pericol social al faptei (contravenției) precum și urmărilor determinate de aceasta.

Recomandarea: Recomandăm autorului să revadă conținutul întregului Articol I și să înlăture contradicția cu art.34 Cod contravențional nr.218/2008 privind cuantumul sancțiunii pecuniare a amenzii contravenționale.

Articolul II. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002 (Republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.72-74/195 din 14.04.2009 Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.128-129/1012 din 13.09.2002), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Pct.1. La articolul 223, sintagma ”de la 300 la 600 unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 1500 la 3000 unități convenționale”, iar sintagma ”de la 1000 la 3000 unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 5000 la 15000 unități convenționale”.

Pct.2. La articolul 224:

alin. (1) sintagma ”de la 200 la 600 unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 1000 la 3000 unități convenționale”, iar sintagma ”de la 1000 la 3000 unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 5000 la 15000 unități convenționale”; ș.a.

Atenționăm asupra unui conflict de norme care se naște între normele propuse și prevederile art.64 al Codului penal nr.985/2002, care reglementează pedeapsa amenzii contravenționale. Astfel, art.64 alin.(3) al Codului penal nr.985/2005 stabilește că: „Mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 150 la 1000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material – până la 10000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale. Luând în considerare circumstanțele cauzei, instanța de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de până la 5 ani.”

Recomandarea: Recomandăm autorului să revadă conținutul întregului Articol I și să înlăture contradicția cu art.64 Cod penal nr.985/2002 privind cuantumul sancțiunii pecuniare a amenzii penale.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

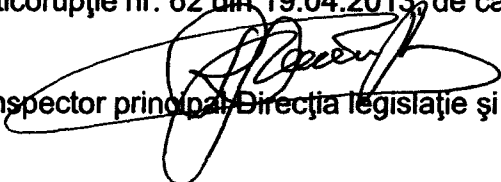
Obiecție generală întregului Articol I.

Simplul fapt al majorării (mecanice) de 5 ori a cuantumului sancțiunilor pecuniare aplicate contravențiilor din domeniul protecției mediului încalcă corelarea cu alte grupe de contravenții care atentează la sănătatea populației, la starea sanitar-epidemiologică, precum și cele ce țin de domeniul industriei, construcțiilor, energiei, gospodăriei comunale, locuințelor și amenajării teritoriului. Înăsprirea sancțiunilor pecuniare stabilite de Codul contravențional pentru contravențiile de mediu trebuie să se realizeze prin corelare cu celelalte contravenții și în același timp să nu depășească cadrul normativ contravențional (trecând fapta reprobabilă în cadrul normativ penal).

Nu întotdeauna sporirea sancțiunilor va aduce rezultatul scontat de legiuitor. De exemplu, la Articolul I pct.10, autorul modifică art.118 al Codului contravențional nr.218/2008, stabilind creșterea de 5 ori a sancțiunii pentru necultivarea terenurilor, neefectuarea măsurilor obligatorii de ameliorare a acestora, de protecție a solului contra eroziunii provocate de vânt și apă. Pentru această contravenție, cadrul normativ actual stabilește o sancțiune „de la 20 la 50 unități convenționale” care prin proiect se înlocuiește cu „de la 100 la 250 unități convenționale”. Nu credem că este rațională creșterea sancțiunii pentru țaranul (proprietarul de teren) care nu-și cultivă terenul din lipsă de mijloace financiare pentru lucrările agricole – arat, semănat, etc. Dacă statul urmărește impulsivitatea producției agricole și creșterea competitivității economiei naționale pe acest segment, atunci trebuie să aplice mecanisme de stimulare, precum sunt subvențiile în agricultură, creditele preferențiale și alte măsuri de natură economică.

Recomandarea: Recomandăm reevaluarea normelor propuse pentru a fi modificate, precum și propunerea generală de majorare a sancțiunilor contravenționale de 5 ori pentru reglementările de la întregul Articol I.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
Roman Starașciuc
30 Noiembrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

Anexa la raportul de expertiză anticorupție

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea unor acte legislative (Codul penal nr.985/2002, Codul contravențional nr.218/2008)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Conflict de norme: Articolul I. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008 (Monitorul Oficial nr.3-6/15 din 16.01.2008), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează: Pct.1. La articolul 109: Alin.(1) sintagma „de la 20 la 40 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 100 la 200 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 200 la 400 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 2000 de unități convenționale”; alin.(2) sintagma „de la 40 la 50 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Atenționăm asupra unui conflict de norme care se naște între normele propuse și prevederile art.34 al Codului contravențional nr.218/2008, care reglementează pedeapsa amenzii contravenționale. Astfel, art.34 alin.(2) al Codului contravențional nr.218/2008 stabilește că: „Amenda se aplică persoanelor fizice de la una la 150 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 500 de unități convenționale.” Prin majorarea cuantumului amenzii contravenționale de 5 ori, autorul încalcă limita impusă de Codul contravențional – de până la 150 unități convenționale pentru persoane fizice și până la 500 unități convenționale pentru persoane cu funcție de răspundere. Sancțiunea contravențională trebuie să se aplice corespunzător și proporțional gradului de pericol social al faptei (contravenției) precum și urmărilor determinate de aceasta.	Recomandăm autorului să revadă conținutul întregului Articol I și să înlăture contradicția cu art.34 Cod contravențional nr.218/2008 privind cuantumul sancțiunii pecuniare a amenzii contravenționale.

200 la 250 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 400 la 500 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 2000 la 2500 de unități convenționale”; alin.(3) sintagma „de la 20 la 50 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 100 la 250 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 100 la 200 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 500 la 1000 de unități convenționale”; Pct.2. La articolul 110: alin.(1) sintagma „de la 20 la 40 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 100 la 200 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 200 la 400 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 2000 de unități convenționale”; alin.(2) sintagma „de la 40 la 50 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 200 la 250 de unități convenționale”, iar sintagma „de la 400 la 500 de unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 2000 la 2500

	de unități convenționale”.			
2	<p>Articolul II. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002 (Republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.72-74/195 din 14.04.2009 Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.128-129/1012 din 13.09.2002), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează: Pct.1. La articolul 223, sintagma ”de la 300 la 600 unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 1500 la 3000 unități convenționale”, iar sintagma ”de la 1000 la 3000 unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 5000 la 15000 unități convenționale”. Pct.2. La articolul 224: alin. (1) sintagma ”de la 200 la 600 unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 1000 la 3000 unități convenționale”, iar sintagma ”de la 1000 la 3000 unități convenționale” se substituie cu sintagma ”de la 5000 la 15000 unități convenționale”; ș.a.</p>	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	<p>Atenționăm asupra unui conflict de norme care se naște între normele propuse și prevederile art.64 al Codului penal nr.985/2002, care reglementează pedeapsa amenzii contravenționale. Astfel, art.64 alin.(3) al Codului penal nr.985/2005 stabilește că: „Mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 150 la 1000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material – până la 10000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale. Luând în considerare circumstanțele cauzei, instanța de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de până la 5 ani.”</p>	<p>Recomandăm autorului să revadă conținutul întregului Articol I și să înlăture contradicția cu art.64 Cod penal nr.985/2002 privind cuantumul sancțiunii pecuniare a amenzii penale.</p>

3	Obiecție generală întregului Articol I.	Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor proiectului	<p>Simplul fapt al majorării (mecanice) de 5 ori a cuantumului sancțiunilor pecuniare aplicate contravențiilor din domeniul protecției mediului încalcă corelarea cu alte grupe de contravenții care atentează la sănătatea populației, la starea sanitar-epidemiologică, precum și cele ce țin de domeniul industriei, construcțiilor, energiei, gospodăriei comunale, locuințelor și amenajării teritoriului. Înăsprirea sancțiunilor pecuniare stabilite de Codul contravențional pentru contravențiile de mediu trebuie să se realizeze prin corelare cu celelalte contravenții și în același timp să nu depășească cadrul normativ contravențional (trecând fapta reprobabilă în cadrul normativ penal).</p> <p>Nu întotdeauna sporirea sancțiunilor va aduce rezultatul scontat de legiuitor. De exemplu, la Articolul I pct.10, autorul modifică art.118 al Codului contravențional nr.218/2008, stabilind creșterea de 5 ori a sancțiunii pentru necultivarea terenurilor, neefectuarea măsurilor obligatorii de ameliorare a acestora, de protecție a solului contra eroziunii provocate de vânt și apă. Pentru această contravenție, cadrul normativ actual stabilește o sancțiune „de la 20 la 50 unități convenționale” care prin proiect se înlocuiește cu „de la 100 la 250 unități convenționale”. Nu credem că este rațională creșterea sancțiunii pentru țăranul (proprietarul de teren) care nu-și cultivă terenul din lipsă de mijloace financiare pentru lucrările agricole – arat, semănat, etc. Dacă statul urmărește impulsivitatea producției agricole și creșterea competitivității economiei naționale pe</p>	Recomandăm reevaluarea normelor propuse pentru a fi modificate, precum și propunerea generală de majorare a sancțiunilor contravenționale de 5 ori pentru reglementările de la întregul Articol I.
---	---	--	---	--

		acest segment, atunci trebuie să aplice mecanisme de stimulare, precum sunt subvențiile în agricultură, creditele preferențiale și alte măsuri de natură economică.	
--	--	--	--